

- Abelinus, J. P. 1635: *Theatrum Europaeum*. 1. vydání. Frankfurt am Mein.
- Abelinus, J. P. 1662: *Theatrum Europaeum*. 3. vydání. Frankfurt am Mein.
- Homann, J. B. 1738: *Tractus Nordlingensis Germ. Ries dicti accurata Descriptio adjecto Indice, cui Dominium cujusvis loci aliaque Iura competant illustrata*. Nürnberg.
- Lotichius, J. P. 1647: *Theatri Europaei fünfter Theil*. 1. vydání. Frankfurt am Mein.
- Oraeus, H. 1643: *Theatri Europaei vierdter Theil*. 1. vydání. Frankfurt am Mein.
- Schleder, J. G. 1663: *Theatri Europaei sechster und letzter Theil*. 2. vydání. Frankfurt am Mein.
- Schwinck, G. 1856: *Die Anfangsgründe der Befestigungskunst*. Leipzig.
- Zeiller, M. 1650: *Topographia Bohemiae, Moraviae et Silesiae: das ist Beschreibung vnd eigentliche Abbildung der Vornehmsten vnd bekandtesten Stätte und Plätze in dem Königreich Boheim vnd einverleibten Ländern, Mähren vnd Schlesien*. Matthaeus Merian.
- Zubler, L. 1607: *Novum Instrumentum Geometricum*. Basel: Ludwig König.

Imperial mandatory imprints of the maps of the Stable Cadastre / císařské povinné otisky map stabilního katastru

Ústřední archiv zeměměřictví a katastru. Více katastrálních území, více listů. Rozlišení 300 DPI, formát JPEG.
© Český úřad zeměměřický a katastrální

Maps of the military surveys / mapy vojenských mapování

- 1st Military Survey, Section Čechy: více listů; rozlišení 300 DPI, formát TIFF
- 1st Military Survey, Section Morava: více listů; rozlišení 300 DPI, formát TIFF
- 2nd Military Survey, Section Čechy: více listů, rozlišení 400 DPI, formát TIFF
- 2nd Military Survey, Section Morava: více listů, rozlišení 400 DPI, formát TIFF
- 3rd Military Survey, více listů, rozlišení 300 DPI, formát JPEG
- © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna
- © Laboratoř geoinformatiky Univerzita J. E. Purkyně – <http://www.geolab.cz>
- © Ministerstvo životního prostředí ČR – <http://www.env.cz>

Raster equivalents of the Topographic Maps of the CR / Rastrové ekvivalenty Topografických map ČR
WMS služba. Metadatový identifikátor: CZ-60162694-RETM.

- © Geografická služba Armády ČR
- © Ministerstvo životního prostředí ČR

- Altová, B. – Alt, J. – Matoušek, V. – Šimek, J. 2007: Krajinná panoramata bitvy u Jankova v Theatru Europaeu. Die Landschaftspanoramen einer Schlacht bei Jankov in dem Theatrum Europaeum, *Archeologie ve středních Čechách* 11, 589–633.
- Altová, B. – Kössl, A. – Matoušek, V. – Procházka, Z. – Šimek, J. 2008: Tzv. Tillyho šance u Rozvadova ve světle terénní dokumentace a ikonografických pramenů, předběžná zpráva – Die sogenannten Tilly-Schanzen bei Rosshaupt (Rozvadov) im Licht der Terraindokumentation sowie der ikonographischen und kartographischen Quellen, Landkreis Tachau (Tachov), Westböhmen. In: E. Černá – J. Kuljavceva-Hlavová, *Archeologické výzkumy v severozápadních Čechách v letech 2003–2007*, Sborník k životnímu jubileu Zdeňka Smrže, Most: ÚAPPŠČ, 359–374.
- Altová, B. – Matoušek, V. – Kössl, A. – Šimek, J. 2010: Bitva na Bílé hoře na rytinách Jana Sadelera a v Theatru Europaeu. The Battle of Bílá Hora on Johan Sadeler's engravings and in Theatrum Europaeum. In: Semrádová, K. – Fridrichová-Sýkorová, I. eds., *Ece Homo. In memoriam Jan Fridrich*, Knižnice České společnosti archeologické, o.p.s., 224–238.
- Augustinová, V. 2010: 3D model lokality historického bojiště Jihlava. 3D model of historical battlefield area of Jihlava. Praha: ČVUT – Fakulta stavební. Nepublikovaná diplomová práce.
- Baleka, J. 1997: *Výtvarné umění – výkladový slovník*. Praha: Academia.
- Bandarin, F. – van Oers, R. 202: The historic urban landscape: managing heritage in an urban century. Hoboken: Wiley – Blackwell.
- Bělina, P. 2008: Závěrečné období třicetileté války a české země. In: Hrbek, J. – Polehla, P. – Zdíchyneček, J. eds., *Od konfesijní konfrontace ke konfesijnímu míru*. Sborník z konference k 360. výročí uzavření vestfálského míru, Ústí nad Orlicí, 183–191.
- Bingel, H. 1969: *Das Theatrum Europaeum*. Wiesbaden: Sanding Reprint Verlag.
- Blažiček, O. J. – Kropáček, J. 1991: *Slovník pojmů z dějin umění*. Praha: Odeon.
- Blažková, K. ed., 2011: *Bitva u Rakovníka 1620*. Rakovník: Muzeum T.G.M. – Agrosience, s.r.o.
- Blažková, T. – Matoušek, V. 2008: Plány obléhání města Tábor v době třicetileté války. Pläne von der Belagerung der Stadt Tabor in der Zeit des Dreissigjährigen Krieges, *Archeologie ve středních Čechách* 12, 849–869.
- Blažková, T. – Matoušek, V. 2011: Plány obléhání Brna v roce 1645 ve světle mezioborového studia. Plans of the siege of Brno in 1645 in the light of interdisciplinary research, *Archeologie ve středních Čechách* 15, 609–621.
- Bobková-Valentová, K. – Mikulec, J. – Matoušek, V. 2014: Třicetiletá válka a její dopady na české země. In: Semotanová, E. – Cajthaml, J. a kol., *Akademický atlas českých dějin III.13*, Praha: Academia, 181–184.
- Bohatcová, M. 1966: *Irrgarten der Schicksale – Einblattdrucke vom Anfang des Dreissigjährigen Krieges*. Praha: Artia.
- Cajthaml, J. 2012: *Analýza starých map v digitálním prostředí na příkladu Müllerových map Čech a Moravy*. Praha: Česká technika – nakladatelství ČVUT.
- Čejchanová, S. 2016: *Analýza rytin bojišť třicetileté války – Litoměřice a Stará Boleslav*. Analysis of engravings of Thirty Years' War battlefields – Litoměřice and Stará Boleslav. Praha: ČVUT – Fakulta stavební. Nepublikovaná diplomová práce.
- Černý, E. 1973: *Metodika průzkumu zaniklých středověkých osad a pluzin na Dražanské vrchovině I–II*, Zprávy ČSSA při ČSAV 15 6, Praha
- Dethlefs, G. 2004: *Schauplatz Europa: das Theatrum Europaeum des Matthaeus Merian als Medium kritischer Öffentlichkeit*. In: Busmann, K. – Werner E. A., *Europa im 17. Jahrhundert*. Stuttgart.
- Drgáčová, A. 2010: *Ikonografie dobývání Litoměřic z roku 1640*. In: Slavík, J. ed., *Monumentae vivent. Polní opevnění od třicetileté války do roku 1945*: sborník Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Josefově / Jaroměř-Josefov : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově, 19–22.
- Engerisser, P. – Hrnčířík, P. 2009: *Nördlingen 1634. Die Schlacht bei Nördlingen – Wendepunkt des Dreissigjährigen Krieges*. Weissenstadt.
- Englund, P. 2000: *Nepokojná léta. Historie třicetileté války*. Praha: Lidové noviny.
- Fialová, M. 2011: *Analýza rytiny historického bojiště Teplá*. Analysis of historical battlefield Teplá. Praha: ČVUT – Fakulta stavební. Nepublikovaná diplomová práce.
- Fiedlerová, E. 2010: *Analýza rytiny historického bojiště Olomouc*. Analysis of the engraving of historical battlefield area Olomouc. Praha: ČVUT – Fakulta stavební. Nepublikovaná diplomová práce.
- Fukala, R. 2001: *Konflikt, který změnil Evropu*. Opava: Slezská univerzita
- Fukala, R. 2005: *Sen o odplatě. Dramata třicetileté války*. Praha: Epoque.
- Fuss, U. V. 2000: *Matthaeus Merian der Ältere. Von der lieblichen Landschaft zum Kriegsschauplatz – Landschaft als Kulisse des 30jährigen Krieges*. Frankfurt am Mein.
- Gojda, M. 2013: *Výzkum, dokumentace a mapování novověkých polních opevnění prostřednictvím letecké prospekce, fotografie a laserového skenování*. Identification, documentation and mapping historical field defensive features through aerial reconnaissance, photography and airborne laser scanning. In: Gojda, M. – John, J. eds., *Archeologie a letecké laserové skenování země – Archaeology and airborne laser scanning of the landscape*, Plzeň: Západočeská univerzita, 38–49.
- Gojda, M. 2017: *Archeologie a dálkový průzkum*. Praha: Academia.
- Grof, V. 2010: *Polní opevňovací práce v polovině 19. století, výťah z předpisů pro důstojníky rakouské a pruské armády v polní službě*. In: Slavík, J. ed., *Polní opevnění od třicetileté války do roku 1945*, Sborník Národního památkového ústavu, územního pracoviště v Josefově, Jaroměř-Josefov, 78–97.
- Harms, W. – Schilling, M. – Wang A. hrg. 1997: *Die Sammlung der Herzog August Bibliothek in Wolfenbüttel, Band 2 Historica*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- Hojda, Z. 2011: *Švédové před Prahou a Karel Škréta*. In: Stolárová, L. ed., *Karel Škréta a malířství 17. století v Čechách a Evropě*. Sborník příspěvků z odborného kolokvia pořádaného Národním galerií v Praze v klášterě sv. Anežky České ve dnech 23.–24. března 2010. Praha, 139–146.
- Honl, I. – Procházka, E. 1980: *Úvod do dějin zeměměřičství III. Novověk 1. část*. Praha: ČVUT.
- Honl, I. – Procházka, E. 1992: *Úvod do dějin zeměměřičství IV. Novověk 2. část*. Praha: ČVUT.
- Hrnčířík, P., 2013: *Příspěvek k názlům munice v prostoru bojiště Rozvadov 1621 – souhrn za období 2010 – 2012*, Tachovský sborník 33, 17–32.
- Hulanová, M. 2011: *Analýza rytiny historického bojiště Hradec Králové*. Praha: ČVUT – Fakulta stavební. Nepublikovaná diplomová práce.
- Hus, M. 2015: *Dobytí města Plzně generálem Arnoštem Petrem hrabětem z Mansfeldu v 1618 na dobových rytinách*. The conquest of Plzeň by general Ernst Graf von Mansfeld in 1618 on contemporary engravings, *Minulosti západočeského kraje* 50, 11–50.
- Chlíbec, J. 2015: *Výtvarný charakter dobové grafické produkce zachycující obléhání Plzně v roce 1618*. Keller's chalcography of the siege of Plzeň and its derivative graphic art works of the time, *Minulosti západočeského kraje* 50, 51–54.
- Chlíbec, J. – Janata, T. – Matoušek, V. – Zimová, R. v tisku: *Plány obléhání Chebu v červnu a červenci 1647 v Theatru Europaeu. Příklad interdisciplinárního studia ikonografických pramenů*. In: *Documenta Pragensia XXXVI*, Archiv hl. m. Prahy.
- Janata, T. 2016: *Analýzy rytin historických bojišť metodami digitální kartografie*. Praha: ČVUT – Fakulta stavební, katedra geomatiky. Nepublikovaná disertační práce.
- Janata, T. – Matoušek, V. – Zimová, R. 2013: *Historicko-kartografický výzkum bojišť třicetileté války: rytina obléhání Plzně v roce 1618*, *Kartografické listy* 21 (1/2013), 18–26.
- Janata, T. – Matoušek, V. – Zimová, R. 2016: *Geospatial Approach to a Thirty-years-war Military Encampment in Central Moravia Using Iconographic Sources*. In: *Proceedings – 6th International Conference on Cartography and GIS*. Sofia: Bulgarian Academy of Sciences, 90–96.
- Janata, T. – Zimová, R. 2013: *The Historical-Cartographic Research on Battlefields of the Thirty Years' War: The Engraving of the Siege of Pilsen in 1618*. In: *13th International Multidisciplinary Scientific Geoconference SGEM 2013*, Informatics, Geoinformatics and Remote Sensing, Conference Proceedings volume I. Sofia: STEF92 Technology Ltd., 967–974.
- Janata, T. – Zimová, R. 2016: *Using GIS and methods of digital cartography for analyzing battlefield engravings of 17th century*. *Geoinformatics FCE CTU*. 15(1), Prague, 47–59.
- Janata, T. – Zimová, R. – Matoušek, V. 2015: *Engraving of the 1647 Battlefield in Western Bohemia as a Source for the Analysis of Historical Landscape Using GIS and Digital Cartography Methods*. In: *15th International Multidisciplinary Scientific Geoconference SGEM 2015*. Sofia: STEF92 Technology Ltd., 2015. 833–840.
- Janata, T. – Zimová, R. – Mazanik, J. 2015: *Obléhání Plzně v roce 1618 na dobových vyobrazeních*. Studium kartografických a ikonografických pramenů metodami digitální kartografie. The siege of Plzeň of 1618 on contemporary representations. A study of cartographical and iconographical sources with the use of digital cartographic methods, *Minulosti západočeského kraje* 50, 55–71.
- Klečková, T. 2009: *3D model historické lokality (3D model of historical locality)*. Praha: ČVUT – Fakulta stavební. Nepublikovaná diplomová práce.
- Klučina, P. 2000: *Třicetiletá válka. Obraz doby 1618–1648*. Praha: Paseka.

- Kotzya, O. – Smetana, J. – Tomas, J. a kol. 1997: Dějiny města Litoměřic. Litoměřice: Město Litoměřice.
- Kuča, K. 1993: Vodní hrad v Chlumci nad Cidlinou, Castellologica bohemica 3, Praha: Archeologický ústav AV ČR, 151–178.
- Kuča, K. 1995: Chlumecko a Novobydžovsko. Historie a architektonické památky Podcidliní 1. Hradec Králové: Balustráda.
- Kuna, M. et al. 2004: Nedestruktivní archeologie. Praha: Academia.
- Kupka, V. 2002: Obecný vývoj evropského pevnostního stavitelství v období od 16. do 19. století. In: Kupka, V. – Čtverák, V. – Durdík, T. – Lutovský, M. – Stehlík, E., Pevnosti a opevnění v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Praha: Libri, 87–154.
- Kupka, V. 2005: Stavitelé, obránci a dobyvatelé pevností. Praha: Libri.
- Kvěchová, E. – Matoušek, V. 2012: Ikonografie obléhání Prahy švédskými vojsky v roce 1648 v díle M. Meriana. Die Ikonographie einer Prager Umlagerung durch die schwedische Armee im Jahre 1648 im Werk von M. Merian, Archeologie ve středních Čechách 16/1, 437–448.
- Lazarová, M. – Lukas, J. 2002: Praha. Obraz města v 16. a 17. století. Soupis grafických pohledů. Praha: Argo – Schola ludus.
- Matoušek, V. 2006: Třebel. Obraz krajiny s bitvou. Třebel. Das Landschaftsbild mit der Schlacht. Praha: Academia.
- Matoušek, V. 2013: Budování polních opevnění v období třicetileté války. Zkušenosti z archeologických výzkumů na území Čech, Svorník 11, 191–200.
- Matoušek, V. 2015a: Poznámky k terénnímu studiu polních opevnění ze 17.–19. století. Zkušenosti z českých zemí, Archeologie západních Čech 9, 70–82.
- Matoušek, V. 2015b: Obléhání Plzně v roce 1618 v grafických dílech první třetiny 17. století, Minulosti západočeského kraje 50, 7–9.
- Matoušek, V. 2017: Documentation, recognition and protection of modern field fortifications in the Czech Republic (case study): the Thirty Years' war, International Journal of Heritage Architecture 1–2. Studies, repairs, maintenance 1, 144–152.
- Matoušek, V. – Blažková, T. 2012: The image and reality of battlefields from the Thirty Year's War. A preliminary report on a project for the systematic study of engravings of the battlefields from the Thirty Year's War in the territory of the Czech Republic, Studies in Post-Medieval Archaeology 4, 269–288.
- Matoušek, V. – Blažková, T. – Soudná, T. – Zimová, R. 2011: The Thirty Years' War Battlefields' Plans in the Czech Republic in the Theatrum Europaeum, Geographia Technica. 2011, 12(2), 56–64.
- Matoušek, V. – Boháč, J. 2010: Plány obléhání Chebu v roce 1647 v díle Theatrum Europaeum, Archeologie ve středních Čechách 14, 449–466.
- Matoušek, V. – Janata, T. – Chlíbec, J. – Urbani, R. – Zimová, R. 2017: Třebel 1647. The battlefield of thirty year's war from the view of history, archaeology, history of arts, geoinformatics and ethnology. Praha: Agentura Krigl.
- Matoušek, V. – Klečková, T. 2009: Rytina bitvy u Přisečnice 17. března 1641 v Theatru Europaeu. Gravierung von der Schlacht bei Přisečnice am 17. März 1641 in Theatrum Europaeum, Archeologie ve středních Čechách 13, 509–516.
- Matoušek, V. – Koudela, M. – Zimová, R. – Fiedlerová, E. – Janata, T. 2012: Rytina obléhání Olomouce v letech 1643–1644 v díle Matthiae Meriana, Olomoucký archivní sborník 10, 54–72.
- Matoušek, V. – Soudná, T. – Zimová, R. 2010: Rytina Kolína z roku 1640 v díle Topographia Bohemiae, Moraviae et Silesiae. The engraving showing the town of Kolín from the year 1640 in the work Topographia Bohemiae, Moraviae et Silesiae, Archeologie ve středních Čechách 14, 915–927.
- Matoušek, V. – Šimek, J. – Altová, B. – Karlík, P. 2007: Pohled na zámek Brandýs nad Labem a opevnění švédského tábora v prostoru Staré Boleslavi z roku 1640 v díle M. Meriana. A view of Brandýs nad Labem castle and the fortification system of the Swedish camp in Stará Boleslav of 1640 as depicted by M. Merian, Historická geografie 34, 93–148.
- Matoušek, V. – Zimová, R. – Janata, T. 2012: Optický klam generála Kleinträtla. Rytina bojů u Teplé v září 1647 ve světle mezioborového studia. Visual trickery of general Kleinträtel. The engraving of the battle near Teplá in september 1647 in the light of interdisciplinary studies. Kapitola knihy: Krajina jako historické jeviště. K počtě Evy Semotanové. Praha: Historický ústav 2012, 63–80.
- Mazanik, J. 2012: Analýza rytiny historického bojiště Plzeň (Analysis of engraving of historical battlefield area Plzeň). Praha: ČVUT – Fakulta stavební. Nepublikovaná bakalářská práce.
- Meduna, P. 1990: Morphology of field fortifications of the 17th–19th centuries. A contribution to surface research, Studies in Postmediaeval Archaeology 1, 75–86.
- Nowakowa, J. – Nowak, T. 1957: Jozef Naronowicz-Naronski. Budownictwo wojenne. Prace komisji wojskowo-historycznej ministerstwa obrony narodowej, B, 4. Warszawa.
- Odehnal, A. 2005: Grafické techniky. Brno: Era.
- Reichel, M. – Schubert, I. eds. 2011: Leben und Sterben auf dem Schlachtfeld von Lützen. Beiträge eines wissenschaftlichen Kolloquiums der Segwedischen Lützen-Stiftung Göteborg in Zusammenarbeit mit der Stadt Lützen vom 5. Bis 8. November 2009 in Lützen. Lützen und Göteborg: Söhnlein Druck und Grafik, Weißenfels.
- Rousová, A. 2007: Vojenský žánr, válečné a bitevní scény. Stručný přehled vývoje zobrazení v době třicetileté války. In: Fučíková, E. – Čepička, L. (eds.), Valdštejn. Albrecht z Valdštejna. Inter arma silent musae?, Praha: Academia, 327–334.
- Rožmberský, P. 1992: Bitva u Třebele roku 1647, Hláška III, 9–11.
- Semotanová, E. et al. 2007: Česko. Ottův historický atlas. Praha: Ottovo nakladatelství.
- Semotanová, E. et al. 2008: České země na starých mapách. Praha: Ministerstvo obrany ČR – Geografická služba AČR.
- Scheible, K. 2004: Die Schlacht von Alerheim, ein Beitrag zur Geschichte des Dreißigjährigen Krieges. Eigenverlag Karlheinz Scheible.
- Schürger, A. 2015: Archäologisch entzaubert – die Schlacht von Lützen. In: krieg. Eine archäologische Spurensuche, Halle (Saale): Meller, H. – Schefzik, M. hrsg., Landesmuseum für Vorgeschichte, 377–385.
- Schwinck, G. 1856: Die Anfänge der Befestigungskunst. Leipzig.
- Šilhavý, J. – Čada, V. 2013: Porovnání přesnosti produktu ZABAGED – výskopis – 3D vrstevnice s daty leteckého laserového skenování celého území České republiky. Geodetický a kartografický obzor. Praha, 173–181.
- Šíma, J. 2013: Quality parametres of digital survey and airborne laser scanning covering the entire area of the Czech Republic. Praha: Geoinformatics FCE CTU 10, 1.
- Šronek, M. – Hausenblasová, J. 1998: Gloria & Miseria 1618–1648. Praha v době třicetileté války. Praha: Gallery.
- Vacková, M. 2011: Bitva u Teplé v interdisciplinární perspektivě. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií. Nepublikovaná bakalářská práce.
- Wüthrich, L. H. 2007: Matthaeus Merian d. Ä. Eine Biographie. Hamburg: Hoffmann und Campe.

Internet sources / Internetové zdroje

www.30jaehrigerkrieg.de:

Warlich, B., Der Dreißigjährige Krieg in
Selbstzeugnissen, Chroniken und Berichten

www.basler-bauten.ch

www.bibliothek.uni-augsburg.de

www.reader.digitale-sammlungen.de